

NCC Industry oy, yhteiskäsittelyssä maa-aines- ja ympäristölupa ja aloituslupa, Nurmijärvi, Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 17.02.2026 § 23
774/11.01.00/2025

Valmistelija

Sorsa Sirpa, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Lausuntopyyntö

Vaasan hallinto-oikeus pyytää 18.12.2025 saapuneella lausuntopyyntökirjeellä Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausuntoa (vastine) valituksesta, joka koskee Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ratkaisua 17.6.2025, § 78 NCC Industry Oy:n maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisesta yhteislupahakemuksesta. Asiaa koskeva Vaasan hallinto-oikeuden diaarinumero on 906/2025. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt lisäaikaa lausunnon jättämiseen 20.2.2026 saakka.

Valituksenalainen päätös

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on kokouksessaan päättänyt myöntää NCC Industry oy:lle maa-aineslain 6 §:n mukaisen maa-aineslupan ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan (yhteislupaa) kalliokiviaineksen ottamiseen sekä kallion louhintaan ja murskaukseen sekä jätteen hyödyntämiseen Nurmijärven kunnassa Uotilan kylässä sijaitsevalle kiinteistölle Rajakorpi 543-413-9-5. Maa-aineslain (MAL) 21 §:n ja ympäristönsuojelulain (YSL) 199 §:n mukaiset aloituslupahakemukset on ratkaistu kielteisinä. Päätös ja sitä koskeva kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla 24.6.2025 ja päätöskuulutus on ollut nähtävillä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen, Nurmijärven kunnan sähköisillä ilmoitustauluilla 24.6.2025-31.7.2025. Valitusaika on päättynyt 31.7.2025.

Valitukset Vaasan hallinto-oikeuteen

Päätöksestä on tehty neljä valitusta Vaasan hallinto oikeuteen. Niitä on referoitu lyhyesti alla.

Ensimmäisessä valituksessa vaaditaan ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista. Valituksessa vedotaan aiempaan kielteiseen ratkaisuun, perintönä saadun kiinteistön arvoon ja rauhalliseen ympäristöön sekä Metsä-Tuomelan melun jo heikentämään viihtyisyyteen. Valittajan mukaan suunniteltu toiminta aiheuttaisi merkittäviä melu- ja äärihäaittoja, tekisi kiinteistöstä asumiskelvottoman ja johtaisi vaurioihin sekä huomattavaan arvon alenemiseen, mikä vaikuttaisi myös tulevien sukupolvien käyttömahdollisuuksiin.

Toisessa yhteisvalituksessa (■■■■■ +12 muuta henkilöä) vaaditaan yhteislupapäätöksen kumoamista, sillä perusteella, että päätöksen terminologia ja alueiden rajaukset ovat epäselviä, sijoituspaikka on valittajien mukaan ympäristösääntelyn tavoitteisiin nähden soveltumaton ja muualta tuotavan louheen käsittely aiheuttaisi liiallisia melu- ja pölyhaittoja. Valittajat katsovat, että YSL 11 § ja 49 § edellyttämiä selvityksiä melusta, pölystä, hulevesistä, pintavesivaikutuksista sekä

pohjavesi- ja maalämpökaivoista ei ole tehty riittävästi, mittausvelvoitteet ovat puutteellisia ja ottotason muutos tekee osan hakemuksen selvityksistä vanhentuneiksi.

Valituksessa vaaditaan, että NCC Industry Oy veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 95 §:n mukaisesti myöhemmin vastaselitysvaiheessa esitettävän laskelman mukaisena. Vaatimukset ja perusteet niille on esitetty kaikkiaan 15-sivuisessa valituskirjelmässä (31.7.2025), joka sisältää kaksi liiteasiakirjaa (lupapäätös ja [REDACTED] asiantuntijalausunto)

Kolmannessa valituksessa vaaditaan ensisijaisesti lupapäätöksen kumoamista. Toissijaisesti vaaditaan asian käsittelyä Etelä Suomen aluehallintovirastossa (1.1.2026 alkaen lupa- ja valvontavirasto, LVV). Kolmannessa valituksessa esitetään, että hanke sijoittuu alle Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) eli. ns MURAUS-asetuksen edellyttämän 300 metrin vähimmäisetäisyyden häiriintyviin kohteisiin ja, ettei aiemmissa hallintotuomioistuinten ratkaisuissa esitettyjä estäviä perusteita ole otettu huomioon. Valittajan mukaan melu- ja värinävaikutusten arviointi on puutteellinen ja toiminnasta aiheutuisi YSL 49 §:n vastaisia haittoja. Lisäksi valituksessa katsotaan, että luonnontilaisiin noroihin ja muihin luontoarvoihin kohdistuu merkittäviä vaikutuksia ja että kuulutusajankohta on ollut epäasianmukainen heikentäen osallisten vaikutusmahdollisuuksia.

Neljännessä valituksessa Nurmijärven kunta vaatii yhteislupapäätöksen kumoamista ja päätöksen palauttamista uudelleen käsittelyyn. Neljännen valituksen esittämät perusteet vastaavat sisällöllisesti aiemmin esitettyjä valitusperusteita (luontoarvot, melu, hulevedet, suojaetäisyydet ja yhteisvaikutukset).

Valituskirjelmät liitteineen ovat lautakunnan nähtävissä oheismateriaalina.

Esittelijä

ympäristövalvontapäällikkö Alho Marjo

Päätösehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- antaa Vaasan hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon

- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää lausuntonaan valituksien hylkäämistä ja NCC Industry oy:lle myönnetyn yhteislupapäätöksen 17.6.2025 § 78 jättämistä voimaan. Muilta osin ympäristölautakunta viittaa yhteislupapäätökseen 17.6.2025 § 78 ja sen perusteluihin. Hylkäysperusteena Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää NCC Industry oy:n yhteislupapäätöksestä 17.6.2025 § 78 tehtyihin valituksiin Vaasan hallinto-oikeudelle seuraavaa:

Valitusten samanlaiset vaatimukset on yhdistetty annettavassa lausunnossa. Lausunnossa on vastattu valituksissa esitettyihin väittämiin. Lakiviittaukset ovat tekstissä kursivoituina tarvittavilta osin

Louhimon ja murskaamon vähimmäisetäisyys naapureihin, toiminnan sijoittuminen

Valituksissa on todettu suojaetäisyyden lähimpään asutukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskelualueeseen olevan riittämätön ja MURAUS-asetuksen (800/2010) vastainen. Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010), 3 § edellyttää, että toimintaa ei saa sijoittaa alle 400 metrin päähän sairaalasta, päiväkodista, hoito- tai oppilaitoksesta taikka muusta melulle tai pölylle erityisen alttiista kohteesta sekä että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskelun tarkoitettuun piha-alueeseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Tukitoiminta alue voidaan sijoittaa tätä lähemmäs, kunhan muut edellytykset täyttyvät. (KHO:2015:51 ja KHO:2015:52, Rajakorpi). 300 metrin vähimmäisetäisyys louhinnasta on ehdoton. Uutta yhteislupahakemusta on arvioitu muuttuneen lupahakemuksen ja maa-ainessuunnitelman perusteella. Nyt louhinta ja murskaus on sijoitettu siten, että lähimpään häiriintyvään kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Valituksessa esitetty väite Valtioneuvoston MURAUS-asetuksen (800/2010) 300 metrin vähimmäisetäisyyden alittumisesta ei pidä paikkaansa myönnetyn luvan mukaisessa suunnitelmassa. Lupa on myönnetty muutetun hakemuksen perusteella, jossa louhinta- ja murskausalueet on siirretty siten, että melua ja pölyä aiheuttavan toiminnan etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin ylittää MURAUS-asetuksen 3 §:ssä säädetyn vähimmäisetäisyyden. Valittajien viittaamat etäisyydet (220–280 m ja alle 200 m) eivät perustu tällä päätöksellä hyväksyttyyn ottosuunnitelmaan, vaan aiempiin luonnoksiin, joiden perusteella lupaa ei ole ratkaistu. Etäisyys mitataan MURAUS-asetuksen ja oikeuskäytännön mukaisesti (KHO 2015:51, 2015:52) nimenomaan melua ja pölyä tuottavan toiminnan louhinta-alueesta, ei koko suunnittelualueesta. Tätä periaatetta on noudatettu lupaharkinnassa.

Valittajien väite aikaisempien oikeuden ratkaisujen huomiotta jättämisestä ei pidä paikkaansa. Aiemmat Helsingin hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut koskivat hakemusta, jossa louhintatoiminnot sijaitsivat alle 300 metrin etäisyydellä asutuksesta. Nyt myönnetty yhteislupa perustuu olennaisesti muuttuneeseen ja etäämmälle siirrettyyn sijoitteluun sekä laajennettuihin melu- ja vesienhallinnan ratkaisuihin. Aiemman hylkäyksen peruste, vähimmäisetäisyyden alittuminen, ei ole enää voimassa. Oikeuskäytännössä edellytetään, että muokattua hanketta arvioidaan sen uuden suunnitelman perusteella, ei aikaisemman hakemuksen tilanteen mukaisesti. Etäisyys mitataan melua ja pölyä aiheuttavasta toiminnasta (louhinta, räjäytykset, murskaus), ei yleisestä suunnittelurajasta. Rajaus ei koske meluvallin tekoa tai maiden läjittämistä. Nämä voivat olla ottamisalueella lähempänä häiriintyviä kohteita. Nykyisen Maa-ainesoppaan mukaan maa-ainesten oton suunnittelualueelle asti voidaan kuitenkin antaa lupamääräyksiä yhteisluvassa (Maa-ainesopas 2023:30).

Eteläpuolisella kiinteistöllä [REDACTED] on Maanmittauslaitoksen (MML) kiinteistörekisterin (KTJ) mukaan asuinrakennus (omakotitalo) kauempana, noin 800 metrin etäisyydellä kaivurajasta. Kunnan rakennusviranomaisen

ylläpitämän rakennus- ja huoneistorekisterin (RHR) mukaan tämä omakotitalo on merkitty tyhjillään olevaksi. Koska valittajan asuinrakennus on ollut asumaton vuodesta 1982 eikä kyseessä ole loma-asuntoalue, vaan yksittäisiä lomanviettoon käytettäviä asuinrakennuksia haja-asutusalueella valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) mukaisia vakituisen asutuksen (55/50 dB) eikä vapaa-ajan asutuksen (45/40 dB) ohjearvoja sovelleta sitovasti. Melua, pölyä ja tärinää sekä muita kiinteistöön kohdistuvia toiminnan vaikutuksia on arvioitu YSL 52 §:n kohtuullisuusharkinnan kautta sekä tarkasteltu kiinteistön sijainnin ja omistajan edun kannalta. Siten lupapäätöksessä on pohjauduttu suunnitelmiin liitettyihin melumallinnuksiin ja valtioneuvoston asetuksen melulle annettuihin raja-arvoihin, jotka eivät ylitä. Asuinrakennus sijoittuu melumallinnuksessa vähäisen melun alueelle.

Samalla kiinteistöllä sijaitseva louhimoa lähin rakennus on muu rakennus, joka sijaitsee lammen läheisyydessä 307 metrin etäisyydellä louhinta-alueesta. Kyseistä rakennusta ei ole merkitty talous-, sauna- tai asuinrakennuksena kiinteistörekisteriin (KTJ) tai kunnan RHR-rekisteriin, eikä rakennuksen käyttötarkoituksesta tai -asteesta tai sen kunnosta ole tietoa. Se on kuitenkin tulkittu MURAU-asetuksen tarkoittamaksi virkistykseen käytettäväksi oleskelualueeksi ja mahdollisesti oleskeluun sopivaksi rakennukseksi ja on huomioitu vähimmäisetäisyyksiä tulkittaessa minimietäisyyden piiriin kuuluvaksi. Melumallinnuksen arvot (30–45 dB) eri vaiheissa lähimmällä rakennuksella lammen rannalla ovat matalaa tai enintään kohtuullista tasoa päivätoiminnassa, eivätkä muodosta kohtuutonta räsitusta lähimmälle kiinteistölle.

Arvioitaessa naapurussuhdelain (26/1920) 17 §:ssä tarkoitettua viihtyisyyshaittaa tulee huomioida, että lammen rannalla sijaitsevan rakennuksen ja asuinrakennuksen (välimatka yli 500 metriä) välistä aluetta ei voida tulkita MURAU-asetuksen tarkoittamaksi asuinrakennuksen välittömään läheisyyteen sijoittuvaksi oleskelualueeksi. Muitakin rakennuksia tai halleja näyttää olevan asuinrakennuksen vieressä kiinteistöllä, mutta niitä ei ole merkitty viralliseen rekisteriin. Lähin asuinrakennus, sen oleskelualue ja muu häiriintyvä kohde sijaitsevat yli 300 metrin etäisyydellä kaivuualueesta, mikä merkittävästi vähentää toiminnasta aiheutuvia haittoja. Uudenmaan ELY-keskus on lausunnossaan (UUDEL/71/1684/2020, 26.7.2024) arvioinut meluntorjuntatarvetta ja todennut, ettei meluvallin rakentaminen etelä-länsipuolelle ole tarpeen. Ottotoiminnan eteneminen etelään ottorintaman suojassa sekä murskaamon sijoittuminen louhintaseinämän välittömään läheisyyteen rajoittavat melun leviämistä entisestään. Näin ollen hankkeesta ei arvioida aiheutuvan Naapurussuhdelain (26/1920) 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta haittaa lähimmälle kiinteistölle.

Ympäristönsuojelulain (YSL) 11 §:n mukaisesti ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan niin, että pilaantumista ei aiheudu eikä sen vaaraa synny, ja että pilaantuminen voidaan ehkäistä asianmukaisilla ratkaisilla. Sijoituspaikan soveltuvuutta arvioidaan kokonaisuutena mm. toiminnan luonteen, keston, ajankohdan, vaikutusten merkittävyyden, pilaantumisen todennäköisyyden, onnettomuusriskien, vaikutusalueen herkkyyden, elinympäristön terveellisuuden ja viihtyisyyden sekä oikeusvaikutteisen kaavan osoittaman käyttötarkoituksen perusteella. Toimintojen sijaintia arvioitaessa merkittävämmäksi tulee eri maa-ainesalueiden nimitysten (ottoalue = kaivualue = louhinta-alue, ottamisalue, suunnittelualue, toiminta-alue) sijaan toiminnan melua tai pölyä aiheuttava vaikutus sekä se, että voidaanko vaikutukset lupamääräyksin saada siedettävälle tasolle.

Naapureilla on myös sietämisvelvollisuus lähelle sijoittuvien toimintojen häiriöiden suhteen (NaapL 17 §).

Ympäristöluvalla annetaan nimenomaan lupa aiheuttaa rajattuja ympäristöhaittoja. Tarkoituksena ei ole vaikutusten täydellinen poistaminen. Lupaviranomainen osoittaa YSL 11 §:n noudattamisen lupamääräyksin ja suunnitelmin (esim. melu- ja pölytorjunta, vesienhallinta, toiminta-ajat, seuranta), joilla toiminnan haitat ehkäistään ja hallitaan sijoituspaikan olosuhteet huomioon ottaen. Näin on toimittu lupahakemusta käsiteltäessä.

Metsä-Tuomelan teollisuusalue (lähin asemakaava-alue) sijoittuu noin 700 metrin etäisyydelle haetusta louhinta- ja murskausalueesta sekä puhtaiden maiden ja louheen vastaanotto- ja käsittelyalueesta. Alueelle on sijoittunut erilaisia teollisia toimintoja kuten kunnallinen kaatopaikka, tonttien louhinta- ja murskauslupa, useita maankaatopaikkoja sekä laajoja jätteiden käsittely- ja hyödyntämisalueita. Lupa-alueen ympäristö ei näin ollen ole hiljaista maaseutua. Haettu toiminto Rajakorven kiinteistölle 9:5 ei poikkea eikä aiheuta poikkeavia päästöjä muista lähialueen melua tai pölyä aiheuttavista toiminnoista.

Väitteisiin melu- ja värinävaikutusten puutteellisesta arvioinnista todetaan, että hakemukseen on liitetty melumallinnus ja värinäselvitys, jotka kattavat toiminnan eri vaiheita, sekä että vaikutusten tarkentaminen ja torjunta on määrätty tehtäväksi ennen toiminnan aloittamista lupamääräysten 7, 17-18, 22-23 ja 36 mukaisesti. Lupamääräykset edellyttävät siis meluntorjuntasuunnitelman hyväksymistä, alkuvaiheen melu- ja värinämittauksia ja tarvittaessa toiminnan rajoittamista. Näin ollen YSL 49 §:n edellyttämät vaikutusten hallinnan keinot on osoitettu olemassa oleviksi eikä merkittävää haittaa voida pitää todennäköisenä lupamääräysten kokonaisuus huomioiden.

Lisäksi toiminta-aikoja on rajattu merkittävästi siten, että kesäaikana häiritseviä toimintoja, kuten räjäytyksiä, louhintaa tai murskausta, ei sallita. Vuorokautisia eri toimintojen toiminta-aikoja on lyhennetty merkittävästi MURAUUS-asetuksessa säädettyihin toiminta-aikoihin nähden. Tällä osaltaan varmistetaan Vnp 993/1992:n ohjearvojen alittuminen ja estetään NaapL 17 §:n mukaisen kohtuuttoman rasituksen syntyminen. Lisäksi todetaan, että NCC Industry Oy:n päätöksessä käytetty lupapäätös malli vastaa KHO:n vakiintunutta linjaa teknisten täsmennysten jättämisestä lupamääräyksin hyväksyttäväksi ja valvottaviksi (KHO:2020:24, KHO:2018:73), sillä YSL 52 § mahdollistaa yksityiskohtaisten teknisten ratkaisujen toimittamisen lupavaiheen jälkeen, kunhan lupaharkinnassa on osoitettu periaatteellinen mahdollisuus ohjearvojen täyttymiseen.

Liikenne

Toimintaan liittyvään liikenteeseen todetaan, että kuljetusliikenteen kokonaismäärä, melu ja värinä on otettu lupaharkinnassa huomioon. Kun liikenne käytännössä osittain määrittää melutason lähialueella, liikenteen haittoja voidaan rajoittaa lupamääräyksin (toiminta-ajat ja ajankohdat sekä reittivalinnat) (KHO:2019:75; KHO:2024:39). Liikenne on ohjattu pois päin lähimmistä asuinkiinteistöistä ja pois Uotilantieltä, vaikka kiinteistön virallinen tieyhteys on sinne olemassa. Luvan hakija on halunnut, että lupaharkinnassa arvioidaan uuden tieyhteyden (asumaton metsätie) vaikutukset, johon käyttöoikeutta haetaan, mikäli yhteislupa saadaan. Tällöin tieyhteys muodostuu livarin metsätielle, joka on asemakaava-alueen tie Metsä-Tuomelan alueelle. Kyseisellä tiellä on entuudestaan

raskasta liikennettä, joten tuleva louheen tai maamassa ajo ei poikkea muusta livarin metsätien liikenteestä ympäristössä tai risteysalueella.

Luontoarvot ja pienvesistöt

Luonnontilaiset norot ja luontoarvot on nostettu kaikissa valituksissa esiin. Pienvesien eli norojen osalta NCC Industry Oy on hakenut ja saanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain mukaisen poikkeuksen luonnontilaisten norojen suojelusta (vesilaki (587/2011) 2 luvun 11 §; ESAVI 374/2021). Lisäksi myönnettyssä yhteisluvassa YSL:n mukaiset lupamääräykset turvaavat pienvesien suojelun. Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen poikkeus on myönnetty (ESAVI 374/2021) ennen yhteisluvan käsittelyä. Yhteisluvassa on annettu riittävät pintavesien hallinnan mitoitus- ja tarkkailuvelvoitteet (kiintoaine, typpiyhdisteet yms.). Vesi- ja ympäristönsuojelulainsäädännön menettelyt ovat erillisiä mutta yhteensovitettuja. Yhteiskäsittely edellyttää kiinteää teknis-toiminnallista yhteyttä. Muutoin erillismenettelyt sovitetaan yhteen erillisillä päätöksillä eri viranomaisissa, kuten tässä lupakäsittelyssä on tehty (KHO:2024:30). ESAVI (1.1.2026 alkaen lupa- ja valvontavirasto) ei ole vaatinut vesilain 2 luvun 11 §:stä johtuvan poikkeamisen vuoksi koko yhteisluvan käsittelyn siirtämistä aluehallintovirastoon. Siten kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on voinut käsitellä yhteisluvan saatuaan päätöksen Etelä-Suomen aluehallintoviraston vesilain mukaisesta poikkeamisesta.

Valituksissa on oltu huolissaan ekologisen yhteyden säilymisestä alueella. Ekologinen yhteys kulkee ottamiskenttien rajalla. Ottotoiminnan vaihteisuus, suojavyöhykkeet ja kulkureittien ohjaaminen turvaavat yhteyden toiminnallisen jatkuvuuden ottamistoiminnasta huolimatta (Maa-ainesopas, 2023:30).

Pintavesien hallinta

Useissa valituksissa on esitetty, että hakemuksessa esitetyt pintavesien hallintamenetelmät ja laitteet ovat riittämättömiä. KHO:2019:166 ja KHO:2025:1 ennakkoratkaisujen perusteella vesien pilaantumisen kynnystä ja varovaisuusperiaatetta noudattaen lupaa ei tule myöntää, jos merkittävää pilaantumista tai sen vaaraa ei voida sulkea pois. Pilaantumisen riskit on hallittava määräämällä mitoitus ja tarkkailu. Yhteisluvassa on edellytetty pintavesien tarkempaa hallintasuunnitelmaa ennen aloitusta (mitoitus eri virtaamilla, kiintoaineen/tyypen pidättyminen, ohijuoksutusten hallinta) sekä seurantaa. Hulevesissä haitta-aineet sitoutuvat pääosin kiintoaineeseen, jolloin laskeutus ja virtaaman hallinta ovat perusteltuja lupamääräyksissä. Hakija on esittänyt pintavesien hallinnan perustuvan toiminnan suurimman kuormituksen aiheuttajiin (mm. kiintoaine, typpi) ja rankkasateen huomioiviin laskennallisiin arvoihin. Laskeutusaltaan mitoituksessa on käytetty hiedan partikkelikoon mukaisia pitkäaikaisarvoja, mikä vastaa Ruohtulan (1996) mitoitusohjeiden mukaista laskeutusaltaan vähimmäiskokoon liittyvää mitoitusta. Rankkasateet on huomioitu ilmastomuutoksen vuoksi lisäämällä altaan kokoa. (Kosteikkojen ja laskeutusaltaiden suunnittelu, Ruohtula, J., Suomen ympäristökeskus, Helsinki 1996)

Louhimoiden laskeutusaltaiden kokoa ei ole säädelty ympäristönsuojelulainsäädännössä tai muussa kiviaineistuotannon kirjallisuudessa (Kiviaineistuotannon BAT, opas 2010:25). Louhimoiden altaiden koon määrittäminen perustuu etupäässä kokemuseräiseen asiantuntijuuteen ja laskennallisiin malleihin, joissa eri laskentatavat hieman vaihtelevat. Lupahakemukseen liitettyä altaan koon määrittästä

voidaan pitää oikeana ja riittävänä vähentämään kiintoainekuormitusta alapuolisiin herkkiin vesistöihin.

KHO:n linjauksen mukaisesti tässä lupapäätöksessä riskit hallitaan lupahakemukseen liitetyn laskennallisen altaan mitoituksella ja lisäksi lupamääräyksin. Isojen kaupunkien hulevesille on määritetty laadullisia tavoitteita, joita ei ole sovellettu kivenlouhimoiden pintavesiin. Altaiden mitoitukset ovat perustuneet partikkeleiden suodatustehoihin. Tämä pintavesien määrällinen hallinta soveltuu hyvin suurempien partikkeleiden, kuten kivituhkan ja maa-ainesten pidättämiseen. Siten lähtevän veden kiintoaineelle ei ole tarpeen määrittää erillistä laadullista arvoa (KHO:2019:166; KHO:2025:1).

Muut valituksissa esiin nousseet asiat

MURAU-asetuksen ja maa-ainesasetuksen perusteluiden mukaan maa-aineslain mukaisen luvan käsittely voidaan lykätä, kunnes vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §:n mukainen poikkeus tai muu vesilain mukainen lupa on käsitelty. Siten NCC Industry Oy:n lupahakemuksta ei ole ollut tarpeen vesilain mukaisen poikkeamisen vuoksi siirtää käsiteltäväksi valtion ympäristölupaviranomaiselle. Lisäksi jätteiden käsittelymääriä koskevat ratkaisut ovat tapauskohtaisia hallinto-oikeuksien päätöksissä ja ympäristöministeriön ohjeen (YM, muistio 3.7.2015) tulkin mukaan. Siten NCC Industry Oy:n lupahakemuksessa on käytetty tapauskohtaista harkintaa mm. puhtaiden maiden ja kiviaineksen/louheen jätestatusta ja määriä harkittaessa. (Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja käsittely” Ympäristöministeriö, muistio 3.7.2015)

Arvioitaessa jälkihoitoon ja meluvallien rakentamiseen tarvittavia maa-ainesten ja louheen massamääriä lupahakemuksessa, ovat arviot yleensä laskennallisia kuutiometrejä (ns. m³) ja vaihtelevat ympäristövalvonnan kokemuksen mukaan huomattavasti kohteesta ja toteutustavasta riippuen. Siten on ollut tarpeen selvittää lupamääräyksellä kunnallisen viranomaisen sallimat vuotuiset enimmäisluohe- ja maa-ainesmäärät, joihin ei lasketa jälkihoitoon, mm. seinämien luiskin, käytettyjä määriä. Niiden osalta on katsottu, etteivät ne muodosta jätteeksi, kun käyttö on suunniteltua (jälkihoitosuunnitelma) ja ne hyödynnetään välittömästi jne. (YM ohje, Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja käsittely, 3.7.2015). Tarkasteltavien jätemäärien perusteella kyse on kunnan viranomaisen toimivaltaan kuuluvasta lupahakemuksesta. Toiminnanharjoittaja on katsonut, että louhe ei olisi jätettä, ja siksi esittänyt suurempia määriä puhtaita maa-aineksia ja louhetta, mutta ei ole halunnut siirtää lupahakemuksta valtion viranomaisen ratkaistavaksi.

Kuulutuksen ajankohtaan liittyviin väitteisiin todetaan, että lupapäätös on kuulutettu 24.6.-31.7.2025 Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen verkkosivuilla (julkinen verkkokuulutus hallintolaki (434/2003) 62 a §) sekä Nurmijärven kunnan ilmoitustaululla ja lehti-ilmoituksella paikallislehdessä (Nurmijärven Uutiset). Lainsäädäntö ei tunne ”kesälakiaikoja” päätöksen tekemiselle tai asian kuuluttamiselle. Ratkaisevaa on, että kuulutus on lainmukainen ja nähtävillä säädetyn ajan. Kuulutus on tehty lainmukaisesti (YSL 44 §; HL 62 a §).

Lisäksi todetaan valituksissa esiintyneisiin kiinteistöjen arvon alenemista ja rakennuksien rikkoutumista koskeviin asioihin, että kiinteistöjen arvonalennusta tai muita taloudellisia vahinkoja ei ratkaista maa-aineslupan ja ympäristölupan yhteiskäsittelyn yhteydessä. Maa-aineslain 11 §:n mukaan aineiden ottamisesta aiheutuvat vahingot ja

haitat käsitellään erillisessä Maanmittauslaitoksen toimituksessa, jossa maanomistajalla on mahdollisuus hakea korvauksia.

Valittajien väitteisiin asiakirjojen vanhentuneisuudesta ja muuttuneesta tilanteesta todetaan, ettei lupa perustu vanhoihin piirustuksiin, vaan vuoden 2024 aikana toimitettuihin täydennettyihin suunnitelmiin. Niiden perusteella ympäristövaikutukset on voitu arvioida asianmukaisesti. Lupaharkinta on tehty riittävien pääselvitysten perusteella, ja yksityiskohtaiset tekniset ratkaisut tarkennetaan ennen toiminnan aloittamista lupamääräysten mukaisesti (YSL 52 §). Melunhallinta on määrätty tarkennettavaksi lupamääräyksissä 7, 17-18 ja 36, jotka edellyttävät meluseinien rakentamista, meluntorjuntasuunnitelman toimittamista, mallinnusten päivittämistä, alkuvaiheen melumittauksia ja toistomittauksia sekä tarvittaessa melusuojien tehostamista. Pölyn torjuntaa ja mittausta koskevat lupamääräykset 19-20 ja 38, joiden mukaan pölyä ei saa kulkeutua alueen ulkopuolelle ja pölypitoisuuksia on mitattava sekä tarvittaessa lisättävä torjuntatoimia.

Hule- ja pintavesijärjestelmien mitoitus ja päivitys on määrätty toimitettavaksi valvontaviranomaiselle lupamääräyksissä 31-33, ja pintavesien hallintasuunnitelma tulee hyväksyttävä viimeistään kolme kuukautta ennen aloitusta (määräys 32). Pohja- ja talousvesikaivojen vaikutusarviot on täydennettävä lupamääräyksen 35 mukaisesti, ja tarkkailuohjelma on päivitettävä vastaamaan lopullisia korkeustietoja ja olosuhteita.

Valituksissa esitetty väite siitä, ettei lupaa olisi voitu myöntää vanhentuneiden kuvien perusteella, on perusteeton. Lupa perustuu päivitettyyn aineistoon, ja lupamääräykset velvoittavat tarkentamaan suunnitelmat lopullista ottotasoa vastaaviksi ennen toiminnan aloittamista. Alin ottotaso on määrätty sitovasti tasolle +75,10 (N2000), mikä ohjaa kaikkien teknisten suunnitelmien mitoitus. Ottotason tarkentuminen ei edellytä selvitysten uusimista, koska melun-, pölyn- ja vesienhallinnan yksityiskohtainen mitoitus tehdään lupamääräysten mukaisessa hyväksyttämismenettelyssä ennen toiminnan käynnistämistä. Lisäksi ottomäärän vähentyminen ja ottotason nousu pienentävät ympäristövaikutuksia. Lupamääräys 2 edellyttää päivitettyjen asemapiirrosten ja leikkauskuvien toimittamista valvontaviranomaiselle ennen aloitustarkastusta, ja myös melu-, pöly- ja suojaetäisyysmääräykset (mm. määräykset 7, 12 ja 17–19) edellyttävät toteutuskuvien päivittämistä. Näin ollen lupa ei perustu vanhentuneisiin kuviin, vaan sisältää selkeät, velvoittavat menettelytavat ajantasaisten ja lopullista ottotasoa vastaavien suunnitelmien hyväksymiseksi ennen toiminnan aloittamista.

Lopuksi täsmennetään yhteislupahakemuksessa käytettyä maa-ainesten ottamiseen liittyvää terminologiaa:

- Ottamisalue (MAL) on alue, jolta maa-aines otetaan ja jolle sijoitetaan muut tukitoiminnot kuten maa-aineksen varastointikaset, toimintaa tukevat rakenteet kuten työkonehallit, toimistot, koneiden ja laitteiden säilytyspaikat, suojarakenteet kuten meluvallit ja laskeutusaltaat
- Louhinta- tai kaivualue (entinen ottoalue) on kiven irrotuksen alue (melu/pöly). Suojaetäisyys MURAU 3 §:ssä mitataan lähimmästä melua/pölyä aiheuttavasta toiminnasta häiriintyviin kohteisiin.
- Tukitoimintojen alue on alue kaluston varastointia, huoltoa, polttoaineiden säilytystä ja kulkuyhteyksiä varten.
- Toiminta-alue on edelliset yhdessä.

- Suunnittelualue on alue, jossa näkyvät haetun toiminnan ympärillä olevat toiminnot ja maankäyttö (mm. viereisten kiinteistöjen käyttötarkoitus). Nykysin käsitetään myös jonkinasteisena suoja-alueena louhimoille.

Kokouskäsittely

Asian käsittelyn aikana klo 19:50-20:00 pidettiin tekninen tauko.

Teknisen tauon jälkeen jäsen Anna Tenhunen-Lunkka teki seuraavan muutosehdotuksen:

Tenhunen-Lunkkan muutosehdotus:

*Lausunnossa oleva alkuperäinen lause (esityslistan sivu 71):
"Valituksessa esitetty väite Valtioneuvoston MURAUS-asetuksen (800/2010) 300 metrin vähimmäisetäisyyden alittumisesta ei pidä paikkaansa myönnetyn luvan mukaisessa suunnitelmassa."*

*Muutettaisiin muotoon:
"Valituksessa esitetty väite Valtioneuvoston MURAUS-asetuksen (800/2010) 300 metrin täyttymisen osalta vähimmäisetäisyys on katsottu täyttyvän lupaprosessin aikana."*

Tenhunen-Lunkkan muutosehdotus raukesi kannattamattomana.

Anna Tenhunen-Lunkka jätti seuraavan eriävän mielipiteen:

"Koska keskeisiin kysymyksiini MURAUS-asetuksen 300 metrin vähimmäisetäisyyteen sekä tehtyihin etäisyysmäärittäisiin asukkaiden valitusten etäisyyksien alittumisväitteiden suhteen ei saatu riittäviä vastauksia enkä voi arvioida lausunnon luotettavuutta alla olevan lauseen osalta, jätän eriävän mielipiteen: Valituksessa esitetty väite Valtioneuvoston MURAUS-asetuksen (800/2010) 300 metrin vähimmäisetäisyyden alittumisesta ei pidä paikkaansa myönnetyn luvan mukaisessa suunnitelmassa. (Esityslistan sivu 71)"

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Päätösote/Vaasan hallinto-okeus (vaasa.hao@oikeus.fi) turvapostina (<https://turvaposti.om.fi>)

Muutoksenhakuohje

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa